

Bokmeldinger

Religionens verden – en utfordring til dagens kristendom?

Redigert av Per Lønning, og med bidrag av Nils E. Bloch-Hoell, Åge Holter, Sverre Holth, Arvid S. Kapelrud, Per Kværne, Ragnar Leivestad, Inge Lønning, Per Lønning og Ingun Montgomery. Land og Kirke/Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1981, 182 s.

Informativ og velskrevet – nettopp slik må denne bok karakteriseres. Bidragsyterne – en religionshistoriker og åtte teologer – redegjør saklig og sobert om ulike aspekter ved det overveldende emne som her tas opp til behandling. Som spesialister på sine respektive felter formidler de alle kunnskap og innsikt av stor betydning for en rett forståelse av «religionens stilling i dagens verden og kirkens møte med religionene». Det teologiske fakultet tok opp dette tema på sitt lørdagsseminar, Teologien i sentrum, høsten 1980. Det er foredragene ved dette seminar som presenteres i denne bok.

Som informasjon fortjener «Religionens verden» megen anerkjennelse. Stoffet som legges frem, er rikt, variert og interessant, og fremstillingen er fengslende. Spørsmålet er bare om informasjon av *denne* art er tilstrekkelig, dvs. tilstrekkelig relevant. Personlig ville vi ha foretrukket et opplegg hvor vekten var lagt, ikke som her på den historiske bakgrunn og den aktuelle situasjon, men på den *prinsipielle* drøftelse. Strengt tatt er det bare bokens siste artikkel som har dette sikte, og selv her trekkes det historiske resp. samtidshistoriske i ikke liten grad inn. Historisk og aktuell orientering – det sier seg selv – er både verdifull og nødvendig, men spørsmålet som reises i dag – fra flere kanter og

med stigende styrke – er dette: Kan kirken i vår nye verden fastholde Kristus-budskapet som et budskap av eksklusiv og universell gyldighet? Det er *dette* spørsmål teologien må se det som sin oppgave å gi både troende og ikke-troende et klargjørende og fyldestgjørende svar på. Det er det *systematiske* synspunkt det først og fremst står om.

En svakhet ved boken er etter vår mening også dette at spørsmålet om kirkens møte med religionene utelukkende behandles i lys av vår vesterlandske teologiske tradisjon. Den dialektiske teologi omtales i flere av bidragene, og en rekke europeiske teologer av ulike konfesjoner blir referert. Men den teologi som har vokset frem i *den tredje verden*, en teologi som ruver både kvantitativt og kvalitativt, en teologi med nye holdninger og nye synspunkter (som resultat av troens transplantasjon i nye miljøer), – er helt ignorert, bortsett fra noen få navn og setninger i det missiologiske bidrag. Norsk teologi er ikke noe enestående fenomen i denne henseende. Provinsialisme er et særdrag ved vesterlandsk teologi som helhet. «Den tredje teologi» er en glemt faktor, en uoppdaget dimensjon.

Spørsmålsteget i bokens tittel har forundret anmelderen. Hvis religionene *ikke* er en utfordring til kristendommen, hva er de da? Forøvrig er det ikke bare religionene det gjelder, men også ideologiene, livsholdningene, kulturene, samfunnene. Som det presist og kategorisk sies på bokens siste side, er det «ufrakommelig nødvendig for kirken å drive misjon». Og for ytterligere å understreke utfordringen tilføyes det: «Overalt og alltid».

Olav Guttorm Myklebust

Per Øverland (red.), Norske frikirker. Framvekst og konfesjonell egenart i brytning med statskirkelighet, Trondheim 1981, 125 s.

Boken inneholder fem foredrag som ble holdt ved et kurs som Religionsvitenskapelig institutt ved Universitetet i Trondheim arrangerte våren 1981, pluss et foredrag om pinsebevegelsen i Norge. Det sist nevnte bidraget gir på åtte sider en knapp, men innsiktsfull og velskrevet fremstilling av hvordan en avansert pinsevevnn oppfatter sin egen bevegelses egenart. Red. har i tillegg gitt nyttige statistiske opplysninger, men man savner litteraturliste.

De fem foredragene fra seminaret er mer omfattende bidrag og gir en del

nye opplysninger som er dokumentert ved fotnoter. Jeg ser de fem foredragene som verdifulle forskningsfrukter i vår relativt fattige litteratur om norske frikirker. Tross alt det gode som kan sies om hver av de fem seminarforelesningene, kan det ikke nektes at man hos flere av forfatterne savner en fullstendig oversikt over litteratur om norske frikirker. Det ser man når man sammenligner litteraturlistene til disse artiklene.

Denne artikkelsamlingen kan tjene flere formål. Den gir noen nye forskningsdetaljer, og den presenterer dette på en måte som er egnet til å tjene mellomkirkelig forståelse og sameksistens i Norge.

N.E.B.-H.